

ABONNEMENT

Pays étrangers

Pour un an : 2 Dolars

Edition spéciale : 3 Dolars

ADRESSE

«Idjtihad» Constantinople

Téléph : 20865

xxviième ANNÉE

15 Juillet 1932

İÇTİHAT

Türkçe ve Fransızca

İLMİ, EDEBİ, İKTİSADİ

No : 349

ABONNEMAN

Seneliği (24 Nusha) Türkiye

için: 2 1,2, Â'lâ kâğıdı

5 liradır

ADRES

Cıgaloğlunda İctihad Evi

Tarihi Te'sisi :

1904 — Genève

Yirmi yedinci sene

15 Temmuz 1932

satın alındığı vakit iki metelik verilir; dükkâncı yüzbin metelik geri verir.

— Fakat, Françoise, sen kitap satın almazsın; okumak bilmezsin.

— Meip lisanında okumak bilirim.

— Meipin en iyi kitabı hangisidir?

— Herkes bilir ki, Perk ve Fluber dir.

— Nasıl?

— Anlayamazsınız, Meip lisanında söyleyorum.

— Fakat, Françoise, Meip nerededir? Fransada mı?

— O! Hayır.

— O halde, buradan pek uzak mı?

— Meip? Bir metro uzakta bile değil. Meip bagcimizdedir ve değildir; ev Meiple toprağın birleştiği yerde olsa kerek.

Dünyayı bir kerre tanımış olanlara hakikisi kadar lüzumlu bir diğerini halk etmek büyük sanatkarların imtiyazıdır.

Biri diğerinden sonra, dostlarımız Françoise in esrarengiz kırallığını keşf ediyorlar, ve bunlardan çoğu, seadeti düşündüğü vakit, ancak Meipte bulmayı ümid ediyor.

Suphi Nuri

KÜÇÜK HİKÂYE

BENİ NİÇİN KURTARDIN

Ali bir gün eve geldi. Derisi kemige yapışmış kuru vücudunu yırtık lime lime olmuş eski elbiseleri içine sıkıştırmış, başı yana eğik, gözleri sönüktü. Tırnakları kemikle rine geçmiş zan olunacak kadar zayıf parmaklarıyla yanık ve kırışık yüzünü kaplayan uzun ve pis sakallarını karıştırıp, vücudunu yırtık elbiseleri içinde kaşımak için tatlı, tatlı oynattıktan sonra hırıltılı sesile:

— Efendi, Üdemiş'ten yayan geliyorum, üç gün gün açım.

Diyerek yanık dudaklarını sararmış dişleri ile ısırıp ıslattıktan sonra sustu. Bir lira verdim, halsiz sesile teşekkür etti vücudunu bükük bacakları ile sürükleyip gitti.

* *

Ertesi gün yazıhaneye girerken kapuda Aliye rast geldim. Kör kütük sarhoştı. Gözleri acı bir mahmurluk almış, elmacık kemiklerini kaplayan kuru deri kızarmış, bütün dehşet silinmiş, yüzüne bir durgunluk yayılmıştı. Beni görür görmez sendeleyerek ayga kalktı, sarkık dudakları arasından bir şeyler mırıldandı ve nasırlı pis avucunu uzattı.

— Ne o Ali dedim, içmişsin.

Tersi sıyrık ve pıhtılaşmış kanlı elini göğsüne götürerek başını egdi, böylece kabahatini itiraf ediyordu.

Bir lira daha verdim. Titrek parmaklarile parayı cebine sokarken Sami kolumdan tutmuş beni uzaklaştırıyordu.

— Yahu deli misin?.. Görmedin mi bu herif kör kütük sarhoş!.. Hiç bu adamlara para verilir mi?..

Sonra Sami ile uzun bir münakaşaya koyulduk. O sarhoş dilencilere para ve sadaka vermenin doğru olmadığını ileri sürüyor, ben ise aksini iddia ediyordum.

O günden sonra Aliye hiç rast gelmedim. Artık bana hiç ugramadı.

En şiddetli kış günlerinin birinde idik, kar fırtınası vardı, yolda yürüyordum.

Bir kapu eşiginde vücudunu eski bir kaputa sarmış, kasketi kulaklarına kadar geçirilmiş, kafasını dizlerinin arasına alarak iki kat büzülmüş, bir dilenciye rast geldim. Elini uzatmış bir şey söylemiyordu, tırnakları etlere girmiş parmakları, nasırlı ve pis avucu tanır gibi oldum. Ali diye seslendim, başını kaldırdı, renksiz yüzü balmumu gibi sarıydı, iç içe girmiş kaşları altında gözleri sönüktü. Ayaga kalkmak istedi, sendeledi ve çöktü. Sarkık dudakları arasından sızan salyalarını elinin tersile sildikten sonra, dudakları kımıldadı, titredi gözleri bulandı ve geriye doğru düştü, hareketsiz kaldı. Sarstım kendinde degildi,

evvelâ öldüğünü zan ettim fakat hafif , hafif nefes alıyordu .

Ne yapacağımı şaşırdım . Bir otomobil ça -
ğırdım fakat Aliyi arabasına, almadı . Oradan
geçen bir yük arabasına arabacının yardımile
koduktan sonra bir otelin pis yatağı üstüne
yatırdık . O halâ hareketsizdi, ağzından köpük
köpük salyalar geliyordu . Bir doktor çağırdık .
Parlak bir kutudan bir iğne çıkararak alinin
pis bacağına bir pamuk parçasile oğdu , igneyi
hareketsiz adestesine batırdı . Bir iki dakika
sonra Alinin gözleri aralandı , göz kapakları
titredi ve loş odasını aydınlayan küçük pence-
reye baktı . Kefen bezi kadar beyaz yüzünde
hafif bir penbelik uçu ve yayıldı . Ali hayata
dönüyordu .

Doktor bana dönerek :

— Diline ve koluna nüzül isabet etmiş, bu
adam çok yaşamaz dedi .

* *

Bir son bahardı . Ağaçlar solmuş sarı yap -
raklarını yollara döküyordu . Şehirden dışa -
rıda bir kahvede oturmıştım Önüme Ali
dikildi . Yine o pis nasırlı avucunu uzat -
mış bekliyordu . Ağzından hırıltılar çıkı -
yordu . Bakışı müphem ve donuktu . Bir kaç
para verdim , dudakları acı, acı büküldü , göz
kapakları gözlerinin üstüne indi , tohaf, tohaf
hırladı , sonra bastonunun üstüne dayanarak
uzaklaştı . Kolu bir paçavra gibi sarkıyordu ,
boğuk nefeslerle soluyordu .

Ben o gün orada geceye kadar bekledim ,
masa, masa dolaşan Alinin hayalini takib et -
tim . İçimde git gide bir nedamet hissi
büyüyordu . Alinin o acı çehresi, kinli bakışları
zihnimin içinde mevhum bir hayal halini alı -
yordu . Sanki işaret parmağıle beni gösteriyor
ve göğsünün içinden kopan hırıltılarla beni
itham ediyordu . Hal lisanile diordu : Beni niçin
kurtardın . 4 Temmuz 1932 **Tevfik Fuat**

CİHANIN ŞİMDİKİ İNKİŞAFI

HAYALLAR VE HAKİKATLAR

*Büyük hakim Dr. Gustave Le Bon un son eserlerinden Türkceye tercemesi
basılmaya başlamış olan bu çok mühim kitapdan :*

[Maba't]

Ölümler fazla muhafazakâr olduklarından,
muhtin tahavvülatına tebe'an değişmeye mah-
kûm olan dirilerle ba'zan mübarezeyle girişir -
ler . O zaman, ölümlerin yahud dirilerin galebe
etmiş olmasına göre, kavmler mufritâne olan
siyasî « Combinaison » lar , arasında irticac
ederler .

* *

Ölümler ve diriler arasındaki bu niza'lar ,
İngilterede olduğu gibi Fransada da müşahede
olundu . Fakat vahdeti henüz nâ tamam olan
Fransada daha sık sık müşahede olundu . Yüz
elli seneden beri inkılablarımız bir kaç senelik
fasılaları biri birinden ayrıldı . Müsâvat ve
hürriyeti te'sis etmek iddi'asında bulunan
büyük inkılabı , bütün hürriyetleri ilga ve

vücuda getirdiği zadegânla eski müsavatsız -
lıkları yeniden te'sis eden bir askerî diktatör
ta'kib etti . Bu askerî diktatörün yerine
eski regimi az çok i'ade etmek iddi'asında
bulunan ve socialist inkılabcıları yere çarpan
hükümdarlar , sonra meşrutî bir kiral geldi .
Bunlar nihayet milleti o kadar korkutdu -
lar ki geçici bir refahdan sonra , Psychologia'î
hataları Fransayı harabiyete sürükleyen bir
diktatörü [1] , halkın âzim bir ekseriyyeti al -
kışladı . Bu diktatörün yerine geçen Cümhu -
riyyet, elli seneden ziyade bir müddetden beri
devam ediyor , Saltanat hanedanına a'id inkı -
laplardan masun kaldısada, regim tahavvülatına
[ya'ni usulî idare tebeddülâtına] hiç bir suretle

[1] Üçüncü Napoléon.